

ACC. NR. **5911**

Landskap: *Småland*

Upptecknat av: *Vilhelm Karlsson*

Härad: *Kinnared*

Adress: *Järnvägsгат. 21, Alvesta*

Socken: *Vederslöv*

Berättat av: *Aug. Löfgren*

Uppteckningsår: *1939*

Född år *1864* i *Vederslöv*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Den vilka jukten

s 1-26

Landskap: Småland

Härad: Kinnared

Socken: Pederslöv

Uppteckningsår: 1939

Upptecknat av: Vilhelm Carlsson

Adress: Järnväggsg. 2/ Allénsta

Berättat av: Aug. Sjögren

Född år 1864 i Pederslöv

Uppteckningen rör Den vilde jakten

Jänt och ocannämnde August Sjögren har ett flertal andra äldre personer tillfrågats i berörda ämne. Således ha uppgifter även lämnats av Johanna Johansson och daterat, Carl Johan Gren Odenslunda, båda födda i Pederslöv år 1872. I öfrigt har en del berättelser samlats in några andra.

Om vad som framgår av de äldres berättelser framgår man förr i tiden, att brallen jagades av något övernaturligt väsen, vanligtvis kallad Oden eller

5911

ACC. N.R.

Landskap: *Småland*
 Härad: *Kinnared*
 Socken: *Fiderslöv*
 Uppteckningsår: *1939*

Upptecknat av: *Pekka Karlsson*
 Adress: *Järnvägsq. 2, Alensta*
 Berättat av: *Prof. Lärgren*
 Född år: *1864* i *Fiderslöv*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

*Odin-jakten kallades sålunda Odens
eller Odins jakt*

*En äldre man, som bodde i ett
Lappställe i Vallaflå by i Fiderslöv-
stad en vinterdag på sin lag och
kråkade råg med slaga, vilket var
vanligt på den tiden. Plötsligt stön-
des mannen i sina tankar av ett höf-
tigt oväsen utifrån. Det var som om
himlen hade förmörkats och som om
jorden skulle börja att skakas in för
någon ting synnerligt och vunderligt.
Mannen lade ifrån sig slagarna, gick
från till lagvärden och tillade ut. En*

Skriv endast på denna sida!

5911

ACC. N:R.

Landskap: Småland

Härad: Kinnared

Socken: Fädersläv

Uppteckningsår: 1939

Upptecknat av:

Adress:

Berättat av:

Född år

F. H. Karlsson
Förnäsgr. 2/1 Alarsta
Rag. Jöngrén
1864 i FäderslävLUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

underlig syn var det han fick se.
 Gressen över en ungsvart katt
 en brallgumma under det att han
 for genom luften med en rasande
 fart. Efter henne kom Odins fjäla
 ridande på en gebock. Men bock-
 en sprang inte på marken utan
 han flög fram i luften. Allsomman
 gick med vindens hastighet. Under
 fjäden skrek brallgumman i ångslan.
 - O, me å mina barn, o, me å mina
 barn.

Den som satt bakken hade en lång
 bässa med sig och det var tydligen

Skriv endast på denna sida!

ACC. N.R. **5911** 4

Landskap: *Småland* Upptecknat av: *Vilhelm Karlsson*
 Härad: *Kinnared* Adress: *Småågg. El. Alnsta*
 Socken: *Edsöslöv* Berättat av: *And. Sjögren*
 Uppteckningsår: *1939* Född år *1864* i *Edsöslöv*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

att han ämnade skjuta henne. Det blev
 av i vinden det fort bar låt snöskogen
 Det brastde en stund i den, som om
 en häftig orkan hade gått där bland
 småträden. Efter några ögonblick
 small ett skott. Odin hade tydligen
 skjutit den stackars krallgumman.

Mannen stod kvar vid sin lagdörr
 seende ut. Om några "ögonblick"
 så hörde han åter det häftiga ryset
 i luften och i nästa sekund for
 Odin förbi på sin längskarnade get-
 bakk. Och han hade haft god jakt-
 lycka, ty han hade verkligen skju-

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. **5911** 5
Landskap: *Småland* Upptecknat av: *Vilhelm Karlsson*
Härad: *Kinnared* Adress: *Färvaåsgården 2, Alnabo*
Socken: *Bredestöv* Berättat av: *August Sjögren*
Uppteckningsår: *1939* Född år *1884* i *Bredestöv*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

lit bollkärningen. Han håll henne
i håret så att kroppen med de
krakiga benen och varsa knäna
stod rak ut i den vilde farten.
När den kemiske jägaren försvann åt
det håll varifrån han kommit skrek
fader han kemiskt och skodde glatt.
Denne historien har mycket berättats
i Bredestöv och upptecknaren
själv kände den förste gången redan
i sin barndom. Det var en gammal
man från Kistafors som förtäljde den
och han slutade den med orden:
- Då va i alla fall märkligt att

Skriv endast på denna sida!

5911

6

ACC. N:R.

Landskap:

Småland

Upptecknat av:

Vilhelm Karlsson

Härad:

Könnevald

Adress:

Jeruvägs. 21, Alasjö

Socken:

Odenslöv

Berättat av:

August Sjögren

Uppteckningsår:

1939

Född år

1864 i Odenslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sånt kunne kända färre i Tien. Torket
kör en allri ou i baura da.

Min mor Johanna Petersson be-
rättar att morfar och en dräng
från Odenslöv en dag fram-
mat kräkningen fingo kända av
Odens jakt när de häggde femnabro
i de stora skogarna i Hultet.

- Ja förke att ja käre näst an-
nelitt, sade morfar och uppkände
att kugga.

- Då va ett konstigt sus då käre
sade drängen.

Rätt vad det var så kände de

Skriv endast på denna sida!

5911

ACC. N:R.

Landskap:

Upptecknat av:

Härad:

Adress:

Socken:

Berättat av:

Uppteckningsår:

Född år

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ett fasetligt skri inne från skogen
Det var som om någon ropat i
fasa och ångest.

Oårsen det närmade sig och sko-
gen brussade som i häftig storm.
Träden kagade sig djupt ner mot
jorden och de båda karlarna repste.

I nästa ögonblick kom en brall-
kärning forande genom luften. Den
satt på en stång med henen ding-
lande i vädret och en brallunge
hade han bakom sig, en hade han
framför sig. Båda kalla ängligt i sin
mor, "som di måtte förka om fortän

Skriv endast på denna sida!

5911

ACC. N:R.

Landskap: Småland

Härad: Kinnared

Socken: Thueslöv

Uppteckningsår: 1834

Upptecknat av:

Adress: Jämsåsgård, Alster

Berättat av: Aug. Löfgren

Född år 1864 i Thueslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

mang va laja som själveste skam.
 Knappt hade brallhäringen och ung-
 arna farit förbi genom luften förrän
 ett stort vidvades kom flyggan-
 de genom skogen. Livandret var
 som en fågel, hade vingar så stora
 som "lagårdsback" och huvudet
 var dubbelt så stort som på en ko.
 De båda karlarna förstod att det
 var Odens jakt som drog fram genom
 skogen. Ty de hade hört att i blott
 sände Oden ut någon av sina stora
 fåglar till att jaga efter de förskottliga
 brallerna. Både morfar och drängen

Skriv endast på denna sida!

9

ACC. N.R. **5911**

Landskap: *Småland* Upptecknat av: *Vilhelm Karlsson*
 Härad: *Kinnared* Adress: *Jämsjösg. El. Olsson*
 Socken: *Vederslöv* Berättat av: *August Sjögren*
 Uppteckningsår: *1939* Född år *1864* i *Vederslöv*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

vara inte så värst modiga om sig
 och de blevo nu alldeles förskrämta.

- Ja bra juna me skulle att vi måste
 jela oss här, sade Marja, något som
 drängen gärna var med på festen det
 var en stund till källan in. När
 de gått några steg hörde de huru
 det stora svandret kunnit upp
 trall karingen och singarna. De hörde
 de huru de skrek och ljöta i döds-
 kampen och huru det var en förfärlig
 strid herto i skogen. Så länge mar-
 ja hade brukade hon alltid så-

Skriv endast på denna sida!

10

ACC. N:R. 5911

Landskap: Småland Upptecknat av: Wilhelm Karlsson
 Härad: Finspång Adress: Jönköping. El. Alster
 Socken: Fideleslöv Berättat av: Aug. Larsson
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1884 i Fideleslöv.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ga, att detta var den hemskaste kän-
 delsen han någonsin varit med om.
 Om någon sade att det inte var sant
 brukade han säga att han med sig kan-
 de bekräfta att han sett allsammans.
 Han var en sådan människa som fick
 se mycket underligt från det överna-
 turligas värld. Därför ombelade kän-
 delse skulle ha tilldragit sig
 i början på 1840-talet.

En gammal man i Fideleslöv J.
 J. Malmberg född år 1858 berättade
 en gång för några år sedan en berättelse
 som jag besökte hans stuga en kvist.

Skriv endast på denna sida!

11

ACC. N:R. **5911**

Landskap: Småland Upptecknat av: Pilleka Karlsson
 Härad: Kinnared Adress: Järnvägsst. 2/ Alvesta
 Socken: Aderslöv Berättat av: Og. Lövgren
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1869 i Aderslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

ria kan härt från Kaleryd i Aders-
 löv. Historien var för honom om-
 led av hans fästman "Blommus-
 ling" som bodde i en liten stuga "Pac-
 karna" belägen vid vägen mellan Kaleryd
 och Odenslöv.

Hennes far var belagd att braka.
 De vintertid sysselsatte sig med kal-
 ning i de stora skogarna vid Kola-
 ryd. Mannen hade längt hem och han
 hade en pojke i närheten av milar-
 na. I den brukade han vara om nätter-
 na för att kunna se efter sin kalning
 ordentligt. En natt var han låg på

Skriv endast på denna sida!

12

ACC. N.R. 5911

Landskap: Småland Upptecknat av: Alfhelm Karlsson
 Härad: Kinnared Adress: Järnåggsg. 2, Alvesta
 Socken: Pederslöv Berättat av: Aug. Sjögren
 Uppteckningsår: 1939 Född år: 1864, Pederslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sin brist i den brånga kajen, bekände
 han vid att därren "gick". Han trodde först
 att det var något fel med milerna,
 så att det var skogsfrun, som kom för
 att varsko honom om den färd som lu-
 rade. Men det var inte skogsfrun, det
 var en underligt klädd man med bös-
 sa med sig. Han såg inte ut som en
 vanlig människa och kalaren för-
 stod med oaktelse att detta måste
 vara ett underligt väsen som uppe-
 höll sig i skogarna och som brukade
 de kallas för Näsn eller Noen. Kala-
 ren var även jögar och hans bösor

Skriv endast på denna sida!

13

ACC. N:R. 5911

Landskap: Småland
Härad: Kinnared
Socken: Fderslöv
Uppteckningsår: 1939

Upptecknat av: P. K. Karlsson
Adress: Färnäsgr. 2, Alster
Berättat av: Aug. Sjögren
Född år: 1864 i Fderslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

stad ställd med pipen mot kjeväggen
i närheten av dörren. Den underlige
gästen satte sig på bordskanten och
började prata med kolaren. Men han
såst var inte som människors och
kolaren kände sig underlig till sin-
nes. Önskade med andra ord att besö-
ket inte skulle vara länge.

- Du ska följa oss mej! sade Nösn
- ly det var väl han - när det gått
en stund. Då är nämligen jag vill
visa dej.

Kolaren svarade ångsligt att han
visst inte ville gå med. Han måste

Skriv endast på denna sida!

5911

14

ACC. N.R.

Landskap:

Härad:

Socken:

Uppteckningsår:

Upptecknat av:

Adress:

Berättat av:

Född år

Småland

Kinnared

Tedeslöv

1939

P. Karlsson

Järnväggsg. 2, Alkästa

Og. Sjögren

1864 i Tedeslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

sara på sin plats och padda sina mi-
lar, annars skulle han bli riktigt olyk-
lig.

- jag svarar för att det inte ska
känna dina milar någonting om du
följer med, sade Moen. Då kanske
blir värre för dej om du stannar
kvar.

Kallaren kände mer och mer mid-
sig att hans motståndskraft försam-
Tiet slut rest han sig upp ur bit-
sen, tag på sig sina kläder och bered-
de sig att gå med. Då de gick genom
Tjärren, sade Moen: - Du ska ta

Skriv endast på denna sida!

10

ACC. N:R. 5911

Landskap: Småland Upptecknat av: Fil. H. Karlsson
 Härad: Bjurholms Adress: Jernvåggsg. 2/1, Årstad
 Socken: Kederlöf Berättat av: Aug. Löfgren
 Uppteckningsår: 1939 Född år: 1884 i Kederlöf

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Din kära mamma. Då kan kära att
 du kalla mig i skogen som du vill
 skjuta.

Kalaren kände sig obekvämlig till mod,
 men tog bärren med sig. Så gick de
 ut i skogen. Vän följde och Kalaren
 följde. När de gått en stund gynnade sko-
 gen och de kommo fram till ett un-
 derligt hus som låg på en fälla. Ka-
 laren hade varit på platsen många
 gånger förut men han hade aldrig sett
 något hus där. Kalaren såg i ett ob-
 märkt ögonblick vägen och till sin
 mils, men Vän observerade genast

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. **5911** 16

Landskap: Småland Upptecknat av: Vilhelm Carlsson
 Härad: Kinnared Adress: Jönköpings län
 Socken: Pederslöv Berättat av: Hug. Löfgren
 Uppteckningsår: 1939 Född år 1868 i Pederslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Kalarens råsskäga och förbjöd honom
att vända. Kalaren torde inte annat
än att följa med och de gingo in
i huset. I huset fanns ingenting
annat än ett par stora hundar som lå-
go på golvet när Nöen och Kalaren
kom in.

- Nu ska vi ut och jaga sadel Nöen
men ingen ädd ska vi göra bästarna
i ordning. Så gjorde han nära brall-
konster fört med sin egen hässa
och sedan med Kalarens. Och när det
var gjort taga de hundarna med sig
och gingo åter ut i skogen. När de

Skriv endast på denna sida!

17

ACC. N:R. 5911

Landskap: Småland Upptecknat av: Petrus Karlsson
 Härad: Nyneåeld Adress: Järnåge 2, Alvesta
 Socken: Videsläv Berättat av: August Söngren
 Uppteckningsår: 1939 Född år i

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

gått en stund kommo de till en fjälla. Just
 an det var mitt i natten var det som om
 det hade varit riktigt dagljus över
 den. Noen släppte sina hundar vilka
 hade isminstone dubbelt så långa
 ben som människornas jorkhundar. De
 började strax att driva och snart
 skulade den ene haren efter den
 andre in på fjällen. Haren kunde
 hur hans räddsla började försvin-
 na och han sköt i stor förgjuring.
 Den ene haren efter den andre.

- En del människor är rädda för No-
 en, sade Noen, men jag är inte förlia.

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R.

5911

18

Landskap:

Upptecknat av:

Härad:

Adress:

Socken:

Berättat av:

Uppteckningsår:

Född år

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Så du ska då vusst inte va såddå. Ja
vulle bara visa dåj hat då gåa te
na som ja jägar hare.

Det skatode oeggn kärligt fram ha-
sar på den lilla fjällen och kalasen ba-
ra skät och skät. Det var inte så
naga hur han siktade - de stöp i al-
le fall. När de kallit på en otund kände
han sig då glad att han utropade:

- Kars i Jesu namn tocken en jakt
löcke, då haas då allri ja färut i hele
min ti vatt må om.

Mer kann han inte säga förru det
vart mörkt omkring honom. Fjällen

Skriv endast på denna sida!

5911

19

ACC. N:R. 5911

Landskap: Småland Upptecknat av: Pehrman Karlsson
 Härad: Finnevald Adress: Försvägg 2/ Alavsta
 Socken: Häreslöv Berättat av: Lag. Sjögren
 Uppteckningsår: 1939 Född år: 1869 Häreslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

var med ens församman, liksom den en-
 derlige jägaren, hundarna och hästarna. De
 hade församman vid det att kalaren
 nämnt Jesumännet för sig det talde
 inte dock att hära.

Kalaren hade all nöje i världen att
 säga tillbaka till sin kaja vid milorna.
 Men det lyckades till slut. Han blev
 smallertid sjuk efter det så han mäs-
 te säga en blåk gumma, vilken sköt
 över hans rygg med knut så att han
 åter snart helbräddes. Fastän han väl
 kände till skogen, visste han inte om
 huset han och dock varit inne i på

Skriv endast på denna sida!

ACC. N:R. 5911 20

Landskap: Småland Upptecknat av: Pilhelm Karlson
 Härad: Kinnared Adress: Järnvägg 2, Alvesta
 Socken: Köderslöv Berättat av: Ung. Sängren
 Uppteckningsår: 1939 Född år: 1864 Köderslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

netten. Efteråt såkte han igenom ska-
gen ganska grundligt, men huset fann
han aldrig. Den var försvunnen.

Bästän han hade med sig på den
underliga karjakten blev det aldrig
ögon "nassa" med, (vålsignelse med)
Det gick aldrig att skjuta någonting
med den mer - den hade blivit för-
brallad. Enligt vad "Blommas-Ålmg"
berättat för Kalmberg, vilken numera
sedan ett halft år är död, skulle den un-
derliga händelsen ha inträffat på 1840-
talet. "Blommas-Ålmg" hade fullt
och fast, att händelsen verkligen

Skriv endast på denna sida!

5911

21

ACC. N:R.

Landskap:

Upptecknat av:

Härad:

Adress:

Socken:

Berättat av:

Uppteckningsår:

Född år

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

inbräffat berättade Malmberg.

Upptecknaren för Carl Gustav Petersen
Strandstapet, Padeslöv född: Kalenwik
1872, berättar att han en kaill i här-
jan på 1900-talet kom ut för någonting
"som va precis som om det hade varit O-
dens jakt. Han hade sina kor på som-
marbete i en ång en fjärdingsväg från
hemmet. Bågen från hemmet till ång
en gick genom stor skog. En kaill
när han skulle driva hem korna hån-
de det någonting underligt i "Fickull".
De två korna stannade plötsligt
tvärt på vägen, satte mularna upp åt

Skriv endast på denna sida!

5911

22

ACC. N.R. 5911

Landskap: *Vilhelm Karlsten* Upptecknat av: *Vilhelm Karlsten*
 Härad: *Kinnared* Adress: *Järnvägg. 81, Alnäs*
 Socken: *Kidestor* Berättat av: *Lug. Söngren*
 Uppteckningsår: *1939* Född år *1884* i *Kidestor.*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

och vädrade. De satte alla fyra fötterna i marken och fingo inte av sig att gå mer kurerat kast än en bekväm lades med "slyan" (en ung smäcker raft av björk eller sönn, som användes att driva på korna med). Tar första att det var något "snugg"; heftan och kätt som det var började det att brasa som om en häftig orkan hade varit i anslutande. Det pep och gnällde och det var så att träden i skogen riktigt bugade sig där oavsett försvann. Han hade en förnimmelse av att någonting stort och

Skriv endast på denna sida!

5911

23

ACC. N:R. _____

Landskap: *Småland* Upptecknat av: *Pelleus Karlsson*
 Härad: *Binnwald* Adress: *Järnvägg 2, Årdesta*
 Socken: *Pederslöv* Berättat av: *August Sjögren*
 Uppteckningsår: *1939* Född år *1864* i *Pederslöv*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

märkt flag förbi nägt uppe i luften
 Det var ju märkt så att jag ingen-
 ting kunne se, säger han, men noch
 va då allti näen sattu.

När oväsendet dragit förbi, bör-
 jade barna villigt och snällt åter att gå
 mat hemmet. Men de betedde sig pre-
 cis som om de hade blivit bettskräm-
 da. Om då va Odens jakt som far
 förbi däruppe i luften, då vet jo icke
 säger berättaren, men då va då var-
 ken blåst eller stora fåglar som kun-
 ne ställa se ett tecken oväsen. Då mäs-
 te ha varit nån slags sattu mä i spe-

Skriv endast på denna sida!

24

ACC. N.R. **5911**

Landskap: Småland Upptecknat av: Vilhelm Karlsson
Härad: Kinnared Adress: Järnsågg. 21, Alasta
Socken: Federslöv Berättat av: Hug. Järgren
Uppteckningsår: 1939 Född år 1864 i Federslöv

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

bet. Läro svanget 26.
En annan man Carl Johan Pers
född i Federslöv 1842 och ännu bosatt
där berättar att hans far för en gång
sågade ut för Odens jakt. Det hände
på vintern en kall natt han höll på med
att "fresa" (håga) omkring sin åkerly-
ka. Det var så sent på kvällen att
solen hade gått ner och stjärnorna
börjat att tändas på himmelen. Plöts-
ligt började det att snöa och brusa i
luften. Och när hans far för sig upp
tyckte han sig mot den bleknande da-
gern urskilja konturerna av en troll-

Skriv endast på denna sida!

25

ACC. N.R. **5911**

Landskap: *Småland* Upptecknat av: *Pelleus Karlsson*
 Härad: *Kinnared* Adress: *Jönköpings l. Alvesta*
 Socken: *Pideslöv* Berättat av: *Rag. Fougren*
 Uppteckningsår: *1939* Född år *1864* i *Pideslöv*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

käring som grensk på en stång eller nå-
 got dylikt flög fram genom luften. Han
 efterföljdes av något som liknande
 en dyttare och kast vilken flög fram
 genom luften. Om en stund smalt ett
 skott och sedan var allting lyst.

Ovanstående uppteckningens belyses
 att tron på Odens jakt o. d. var gans-
 ka vanlig för i Pideslöv. Allmänna
 uppfattningen var att Oden hatade
 alla käringarna, därför han jagade dem.
 Människorna säga isär med oafjäs
 till Odens jakt, emedan de vara i fi-
 endskap med brallan och gärna unna

Skriv endast på denna sida!

De som likt nägot Betecknade för
uppfattningen var att jakten aldrig
gick fram på marken utan i luften